

ถึง พระรัตนตรัย อยู่ไกลก็เหมือนใกล้

บุคคลไม่ควรคำนึงถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ไม่ควรมุ่งหวัง
สิ่งที่ยังไม่มาถึง สิ่งใดล่วงไปแล้ว สิ่งนั้นก็พ้นอันละไปแล้ว
และสิ่งที่ยังไม่มาถึง ก็เป็นอันยังไม่ถึง...

ความเพียรควรทำเสียในวันนี้แหละ เพราะใครเล่า
จะพึงรู้ว่าความตายจะมีในวันพรุ่งนี้ การผัดเพี้ยนต่อ
พญามัจจุราชผู้มีเสนาใหญ่นั้นย่อมไม่มี มุนีผู้สงบระงับ
ย่อมกล่าวสรรเสริญบุคคลผู้มีธรรมเป็นเครื่องอยู่ มีความเพียร
เพากิเลส ไม่เกียจคร้านทั้งกลางวันและกลางคืน

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ใกล้ก็เหมือนใกล้

๔๑๓

ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นที่ที่ปลอดภัยที่สุดในวัฏสงสาร และเป็นทางมาแห่งบุญกุศลอันไม่มีประมาณ ภัยทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นภัยในชีวิต ภัยในอบาย และภัยที่ชาวโลกทั้งหลายมองว่าน่ากลัวที่สุด คือ มรณภัย ภัยจากความตาย และความทุกข์ทรมานหลังความตาย แต่เมื่อเข้าถึงพระรัตนตรัย ซึ่งสิ่งสถิตอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ แล้ว ภัยทั้งหลายเหล่านั้นจะไม่มีทางทำอันตรายใดๆ ได้เลย และเราจะสามารถยืนหยัดต่อสู้กับภัยเหล่านั้นได้อย่างองอาจกล้าหาญ โดยไม่หวั่นไหวเกรงกลัวแต่อย่างใด

เมื่อเราเข้าถึงพระรัตนตรัย ท่านจะช่วยเราจัดทุกข์โศกโรคภัยได้ และที่สำคัญยังเป็นแหล่งกำเนิดแห่งบุญกุศลอันยิ่งใหญ่อีกด้วย เพราะพระรัตนตรัยเป็นศูนย์รวมของความดีของอานุภาพที่ไม่มีประมาณ เป็นทางไหลผ่านของสายธารแห่งบุญที่เข้าสู่กายมนุษย์ได้อย่างเต็มที่

ฉะนั้น เราควรให้ความสำคัญให้มากกับศูนย์กลางกาย และพระรัตนตรัยในตัว โดยหมั่นเจริญสมาธิภาวนาให้มากๆ แล้วเราจะได้ที่พึงอันเกษม ที่เป็นทางมาแห่งบุญใหญ่อีกด้วย

มีวาระแห่งพุทธพจน์ที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย อปทาน ความว่า

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ไกลก็เหมือนใกล้

๔๑๘

“อดีต นานวาคเมยฺย	นปปฏิกังเข อนาคตํ
ยทตฺตมฺปทินฺนํ	อปฺปตฺตมฺจ อนาคตํ
ปจฺจุปฺปนฺนญฺจ โย ธมฺมํ	ตตฺถ ตตฺถ วิปสฺสติ
อสํหิรํ อสงฺกฺปปิ	ตํ วิทฺธา มนุพฺรุทฺเย
อชฺเชว กิจฺจมาตฺปปิ	โก ชญฺญา มรณํ สุเว
น ทิ โน สงฺครนฺเตน	มหาเสเนน มจฺจุนา
เอวํ วิหาริมาตาปี	อโหฺรตฺตมตฺนทิตํ
ตํ เว ภทฺเทกรตฺโตติ	สนฺโต อาจิกฺขเต มุนิ

บุคคลไม่ควรคำนึงถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ไม่ควรมุ่งหวัง
สิ่งที่ยังไม่มาถึง สิ่งใดล่วงไปแล้ว สิ่งนั้นก็พ้นอันละไปแล้ว
และสิ่งที่ยังไม่มาถึง ก็เป็นอันยังไม่ถึง

ก็บุคคลใดเห็นแจ้งธรรมที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้นๆ
ไม่อ่อนแอ ไม่คลอนแคลน บุคคลนั้นเมื่อรู้แจ้งธรรมนั้นแล้ว
ควรเจริญธรรมนั้นไว้นิ่งๆ ความเพียรควรทำเสียในวันนี้
แหละ เพราะใครเล่า จะพึงรู้ว่าความตายจะมีในวันพรุ่งนี้
การผิดเพี้ยนต่อพญามัจจุราชผู้มีเสนาใหญ่ นั้นย่อมไม่มี
มุนีผู้สงบระงับ ย่อมกล่าวสรรเสริญบุคคลผู้มีธรรมเป็น
เครื่องอยู่ มีความเพียรเพากิเลส ไม่เกียจคร้านทั้งกลางวัน
และกลางคืน”

การเจริญสมาธิภาวนาในปัจจุบันนี้ เริ่มเป็นที่นิยม

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ไกลก็เหมือนใกล้

๔๑๕

แพร่หลายกันโดยทั่วไป เราสามารถจะหาสมาธิที่ไหนก็ได้ ที่ทำแล้วใจสงบหยุดนิ่งได้เร็ว เพราะความเพียรปรารภเมื่อใด ผลของความเพียรก็ย่อมปรากฏแก่ผู้นั้น และจะเป็นประโยชน์ อย่างสูงสุดแก่สรรพสัตว์ไม่มีประมาณอีกด้วย ดังเรื่องของพระโลมสกังคิยเถระ ที่ท่านทำความเพียรอย่างแรงกล้าและสม่ำเสมอ ในที่สุดท่านก็ได้เต็มตำราสแห่งพระธรรม ซึ่งเลิศกว่ารสทั้งปวง เรื่องมีอยู่ว่า

*ในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า กัสสปะ พระเถระรูปนี้ ท่านได้บังเกิดในตระกูลพราหมณ์ การบังเกิดในภพชาตินี้ท่านมีสหายอยู่คนหนึ่ง ซึ่งมีชื่อว่า จันทนะ หลังจากที่ท่านทั้งสองได้ฟังพระธรรมเทศนาจากพระบรมศาสดาแล้ว ก็มีจิตเลื่อมใส จึงตัดสินใจออกบวช ท่านทั้งสองได้รักษาสมณสัญญาจนตลอดชีวิต เมื่อละจากอัตภาพนั้นไป ได้เสวยทิพย์สุขในสุคติโลกสวรรค์ถึงหนึ่งพุทธันดร

ในพุทธรูปบาทกาลนี้ พระโลมสกังคิยเถระได้มาบังเกิดในตระกูลศากยะ ส่วนสหายของท่าน ได้ไปบังเกิดเป็นเทพบุตรอยู่ในภพดาวดึงส์ ท่านได้เห็นอิทธิปาฏิหาริย์ฝนโบกขรพรรษที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงกระทำการข่มมานะของพวกเจ้าศากยะ

---

*มก. เล่ม ๓๒ หน้า ๓๙๖

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ใกล้ก็เหมือนใกล้

๔๒๐

แสดงพระธรรม คือ เวสสันดรชาดก มีใจเลื่อมใสจึงขอบวชใน
พระพุทธศาสนา มีโอกาสฟังพระธรรมเทศนา คือภัทเทรตสูตร
แล้วปลื้มตัววิเวกอยู่ในป่า ท่านระลึกถึงเทศนาคำสั่งสอน ใน
ภัทเทรตสูตรนั้น โดยส่งญาณไปตามลำดับของพระธรรมเทศนา
ตั้งใจเจริญวิปัสสนา จนในที่สุดก็ได้บรรลुพระอรหัต

ครั้นท่านได้บรรลุพระอรหัตแล้ว ก็ระลึกถึงบุญกรรม
ของตน จึงเกิดความโมทนาใจ ได้ประกาศถึงเรื่องราวที่ตนเคย
ประพาศมาแล้วในกาลก่อน ในภัททกัปนี้ พระพุทธเจ้าพระนาม
ว่ากัสสปะ ผู้เป็นเผ่าพันธุ์แห่งพระธรรมมีพระยศใหญ่ ประเสริฐ
กว่านักปราชญ์ ได้เสด็จอุบัติขึ้นแล้ว ครั้นนั้น เราและสหายชื่อว่า
จันทะ ได้บรรพชาในพระพุทธศาสนา บำเพ็ญกิจพระศาสนาไว้
เป็นอันมาก ได้ทำหน้าที่ชี้ทางสว่างให้กับชาวโลกทั้งหลาย

พอจุติจากอัตภาพนั้นแล้ว ก็เข้าถึงสวรรค์ชั้นดุสิต ซึ่ง
เป็นชั้นที่ผู้มีบุญอย่างเช่นพระบรมโพธิสัตว์อาศัยอยู่ สวรรค์ชั้นนี้
จะมีทั้งนิยตโพธิสัตว์ อนิยตโพธิสัตว์ และผู้มีบุญทั่วไปที่มีกำลัง
บุญมากพอที่จะอยู่ในชั้นนี้ แม้ผู้ที่เป็นนักสร้างบารมีทั้งหลาย
ก็จะมาอยู่ชั้นนี้กันเป็นจำนวนมาก อย่างเช่นท่านธัมมิกอุบาลก
 เป็นต้น

เทพบุตรทั้งสองได้เสวยสุขบนสวรรค์อยู่ยาวนาน
ครั้นจุติจากสวรรค์ชั้นดุสิตแล้ว จันทเทพบุตรก็เข้าถึงสวรรค์

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ไกลก็เหมือนใกล้

๔๒๑

ชั้นดาวดึงส์ต่อ ในคราวที่พระกาฬุทายีเถระ เชิญเสด็จพระ-
ผู้มีพระภาคเจ้ามาถึงกรุงกบิลพัสดุ์ เพื่อจะทรงอนุเคราะห์เจ้า-
ศากยะทั้งหลาย

สมัยนั้น พวกเจ้าศากยะมีมานะจัด ไม่รู้จักคุณของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคนกระด้างเพราะชาติ ไม่เอื้อเพื่อ
ไม่นอบน้อมพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงทราบ
ความด่าริขของเจ้าศากยะเหล่านั้น จึงได้เสด็จจงดกรมในอากาศ
ไปรุธลีพระบาทให้ตกลงมา เหมือนเมฆยังฝนให้ตกลงแล้ว
เหมือนเปลวไฟลูกไฟลงมีเถ้าธุลีตกลงมาฉะนั้น ทรงแสดง
พระรูปที่ไม่กระสับกระส่าย แล้วทรงหายไปอีก หรือปาฏิหาริย์
พระองค์เดียวให้เป็นหลายองค์ก็ได้ แล้วกลับเป็นพระองค์เดียวอีก
ทรงแสดงความมืดและแสงสว่าง ทรงทำพระปาฏิหาริย์มากมาย
ทรงปราบเหล่าพระญาติให้หมดมานะด้วยพุทธานุภาพ

ขณะนั้นเองมหาเมฆอันตั้งขึ้นในทวีปทั้ง ๔ ได้ยังฝน
โบกขรพรรษให้ตกลงแล้ว ได้ตรัสเทศนาเวสสันดรชาดก ว่าด้วย
การสร้างมหาทานบารมีครั้งยิ่งใหญ่ ที่พระพุทธรูปเจ้าทุกๆ พระองค์
ทรงกระทำ เหล่าศากยะทุกๆ พระองค์ได้ละมานะทิฏฐิอันเกิด
จากชาติตระกูลได้แล้ว จึงถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นสรณะ

ในกาลนั้นพระเจ้าสุทโธทนะได้ตรัสว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้
มีปัญญาเสมอด้วยแผ่นดิน มีจักรุญโดยรอบ ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๓

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ไกลก็เหมือนใกล้

๔๒๒

ที่หม่อมฉันถวายบังคมพระบาททั้งสองของพระองค์ คือในครั้งที่พระองค์ประสูติ ได้เกิดแผ่นดินไหว หม่อมฉันก็ได้ถวายบังคม และครั้งที่มีพระราชพิธีแรกนาขวัญ เงามั้วหว่าอันเป็นที่ประทับนั่งของพระองค์ไม่เอนเอียงไป หม่อมฉันก็ได้ถวายบังคมพระองค์” ในครั้งนั้น พระโลมสกังคิยเถระมีบุญตาได้เห็นพุทธานุภาพนั้น เกิดอัศจรรย์ใจ จึงได้บรรพชา เป็นคนบวชามารดา จึงได้อาศัยอยู่ในกรุงกบิลพัสดุ์นั่นเอง

พอบวชได้ไม่นาน จันทนเทพบุตรได้เข้ามาถามถึงนัยแห่งผู้มีราตรีเดียวเจริญทั้งโดยย่อและพิสดาร ท่านถูกจันทนเทพบุตรเข้ามาถามแล้วก็เข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดาได้สดับภัทเทรตตสูตรแล้ว เป็นผู้สลดใจ ประารณากจะไปอยู่ในป่า จึงบอกลามารดาว่า จักอยู่ในป่าแต่ผู้เดียว แต่ถูกมารดาห้ามปรามว่า พระลูกชายเป็นคน ละเอียดอ่อนจะอยู่ได้หรือ ท่านก็ตอบว่า “อาตมาจะทำให้เลสดุจหย้าคาให้แหลกละเอียดด้วยใจ พอกพูนวิเวก ขอโยมแม่อย่าได้เป็นห่วงเลย”

ท่านได้เข้าป่าไปหาความสงบ นึกถึงคำสอนของพระพิชิตมาร คือ ภัทเทรตตสูตร ที่มีใจความย่อว่า “ผู้มีปัญญาไม่ควรคำนึงถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ไม่ควรมุ่งหวังสิ่งที่ยังมาไม่ถึง สิ่งใดที่ล่วงไปแล้ว สิ่งนั้นก็ละไปแล้ว และสิ่งใดที่ยังมาไม่ถึง สิ่งนั้นก็ยังไม่ถึง..... นั่นแหละ ผู้มีราตรีเดียวเจริญ” เราเพากิเลส

ถึงพระรัตนตรัยอยู่ไกลก็เหมือนใกล้

๔๒๓

ทั้งหลายแล้ว ด้วยการปฏิบัติตามพุทโธวาทอย่างเคร่งครัด
คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราได้ทำเสร็จแล้ว

เราจะเห็นว่า ผู้ที่อยู่ไกลถึงในป่า ห่างจากพระบรมศาสดา
ก็เหมือนอยู่ใกล้ ก็เพราะว่า ถ้าคนที่อยู่ใกล้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ไม่ได้ใส่ใจที่จะนำพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์มาประพฤติ
ปฏิบัติ แต่กลับทำในสิ่งที่ตรงกันข้าม ผู้คนเหล่านั้นก็ชื่อว่า
อยู่ใกล้ก็เหมือนอยู่ไกล และไม่ใช่อยู่ไกลธรรมดา

ส่วนผู้ที่อยู่ไกลก็เหมือนอยู่ใกล้ นั้น คือ ผู้ที่เคยได้ยิน
ได้ฟังพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไม่นิ่งเฉย
จดจำสิ่งเหล่านั้นมาประพฤติปฏิบัติตาม จนได้เต็มรสพระธรรม
รสแห่งความสุขที่แท้จริง และกำจัดกิเลสให้หมดสิ้นไปได้ในที่สุด
เหมือนพระเถระองค์นี้ ที่ท่านได้ประพฤติปฏิบัติตามโอวาทของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พวกเราก็เหมือนกัน เราเป็นชาวพุทธ เป็นพุทธศาสนิกชน
เป็นสาวกของพระบรมศาสดา ก็ต้องหมั่นทำตามโอวาทของพระ-
สัมมาสัมพุทธเจ้าให้มากเข้าไว้ โดยเฉพาะการทำทานรักษาศีล
และการเจริญภาวนา พยายามทำให้เต็มที่ให้สม่ำเสมอ แล้วเรา
จะเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ใกล้พระพุทธองค์ เมื่อได้เข้าถึงพระรัตนตรัย
ภายใน ก็เหมือนได้นั่งใกล้อยู่เฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธองค์
ทีเดียว